

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

3.α. Για την απάντηση στο ερώτημα οι μαθητές/-τριες αναμένεται, μέσα από την κριτική ανάγνωση της ιστορικής πηγής (**ΚΕΙΜΕΝΟ Α**), να αξιοποιήσουν τις κατάλληλες πληροφορίες:

- «Το ελληνικό κράτος... ετήρησε πάντα μια καθαρώς δύσπιστη και εχθρική στάση απέναντι της μεγάλης γαιοκτησίας και του αγροτικού καπιταλισμού εν γένει».
- «το Κράτος ευνόησε πάντα την κοινωνική ενσωμάτωση της γεωργίας, δια μέσου του προνομίου χώρου της αγοράς, επί τη βάση της μικρής οικογενειακής επιχείρησης και ιδιοκτησίας».

Από την ιστορική αφήγηση του σχολικού βιβλίου [Από την αγροτική οικονομία στην αστικοποίηση, Β. Η Ελληνική Οικονομία κατά το 19ο αιώνα, 3. Η διανομή των εθνικών κτημάτων] μπορούν να αξιοποιηθούν πληροφορίες από τα αποσπάσματα:

- «[...]Γενικότερα όμως, οι τάσεις... στις προθέσεις των πλουσίων[...]». (ενίσχυση τάσεων πολυτεμαχισμού)
- «[...]γεγονός που άμβλυσε τις αντιθέσεις... κατά την προεπαναστατική περίοδο[...]» (συνέπειες)

Μέσα από τη συνδυαστική προσέγγιση πηγής και ιστορικής αφήγησης αναμένεται να δομηθεί ένα συνθετικό κείμενο που αφενός να παρουσιάζει την ενίσχυση των τάσεων του πολυτεμαχισμού των εθνικών γαιών σε μικρές και μεσαίες ιδιοκτησίες που οφειλόταν στην έλλειψη μεγάλων κεφαλαίων και στην τάση απόκτησης ακίνητης περιουσίας στις πόλεις και ιδιαίτερα στην Αθήνα και αφετέρου να επισημαίνει τις συνέπειές του πολυτεμαχισμού σε κοινωνικό, οικονομικό και πολιτικό επίπεδο.

3.β. Για την απάντηση στο ερώτημα οι μαθητές/-τριες αναμένεται, μέσα από την κριτική ανάγνωση της ιστορικής πηγής (**ΚΕΙΜΕΝΟ Β**), να αξιοποιήσουν τις κατάλληλες πληροφορίες:

Ως προς το πρώτο σκέλος του ερωτήματος (υλοποίηση αγροτικής μεταρρύθμισης):

- «Τελικά το Μάρτιο του 1871, ο Κουμουνδούρος, με υπουργό το Σωτηρόπουλο, πέτυχε την ψήφιση νόμου με αποτέλεσμα να διανεμηθούν 2.650.000 στρέμματα σε 357.217 κλήρους με αγοραία αξία 90.000.000 δρχ.»
- «το μεγαλύτερο μέρος των Ελλήνων χωρικών της εποχής εκείνης αποκαταστάθηκαν ως ιδιοκτήτες στη γη που καλλιεργούσαν»

- «Οι μικροί ιδιοκτήτες καλλιεργητές επιδόθηκαν... στις πιο κερδοφόρες καλλιέργειες και ιδιαίτερα σε εκείνες που προορίζονταν για εξαγωγή.»

Ως προς το δεύτερο σκέλος του ερωτήματος (σημασία):

- «Οι αγαθές για την οικονομία επιπτώσεις υπήρξαν άμεσες. Από την μια πλευρά παρατηρήθηκε ραγδαία εισροή ξένου συναλλάγματος και από την άλλη τα έσοδα του Δημοσίου από τους τελωνειακούς δασμούς εξαγωγής πολλαπλασιάσθηκαν.»
- «Παρά τις σημαντικές βελτιώσεις που σημειώθηκαν στον αγροτικό τομέα στη δεκαετία αυτή, η γεωργία θα συνεχίσει ακόμα για καιρό να υποφέρει από βασικές ελλείψεις.»

Από την ιστορική αφήγηση του σχολικού βιβλίου [Από την αγροτική οικονομία στην αστικοποίηση, Β. Η Ελληνική Οικονομία κατά το 19ο αιώνα, 3. Η διανομή των εθνικών κτημάτων] μπορούν να αξιοποιηθούν πληροφορίες από τα αποσπάσματα:

- «[...]Από το 1870 ως το 1911... για καλλιέργεια δημητριακών[...]. (υλοποίηση)
- «[...]Επρόκειτο όμως για μια σημαντική διανομή... της εθνικής αυτής ιδιοκτησίας[...].» (σημασία)

Μέσα από τη συνδυαστική προσέγγιση πηγής και ιστορικής αφήγησης αναμένεται να δομηθεί ένα συνθετικό κείμενο που να αναφέρεται στην υλοποίηση της μεταρρύθμισης του 1870/1871 και να αναδεικνύει τη σημασία που αυτή είχε για την ελληνική οικονομία.